

July 1961

Ministry of the Interior, 'Report. Budapest, July 28, 1961'

Citation:

"Ministry of the Interior, 'Report. Budapest, July 28, 1961'", July 1961, Wilson Center Digital Archive, Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára (Historical Archives of the State Security Services), Budapest, 3.2.5, O-8-246, 2 rész. Contributed and translated by Radoslav Yordanov. <https://digitalarchive.umd.edu/document/300993>

Summary:

A Hungarian state security agent analyzes the situation in Cuba. They comment on the role of the Cuban communist party in the revolution versus Fidel Castro. They also explain Cuba's foreign relations.

Original Language:

Hungarian

Contents:

Transcript - Hungarian
Translation - English

Belügyminisztérium
II/3-H alosztály
Szigorúan titkos!

Adta: Abonyi Miklós
Vette: Szováti P. r. szds.
Idő: 1961 június 17.

Jelentés.
Budapest, 1961 július 28

Igazolom június 8-i levelének vételét. A felvetett kérdések megválaszolása valóban több levélváltást igényel és ezenkívül alapos felkészülést és anyaggyűjtést, Bizonyos ismeretekkel már rendelkezem és nyomtatott anyagom' is van, azonban minthogy nem állt módomban előredolgozni és Vass e. közölte, a futárok nem mennek egyenesen haza, így levelemben csak egy-két kérdésre térek ki és nyomtatott anyagot, könyvet majd postán küldünk /kérem közölje esetleg táviratban, hogy milyen címre adhatom' fel a könyveket/.

Mielőtt az egyes felvetett kérdésekre sorban kitérek, előjáróban szeretnék néhány szót közölni benyomásaimról, amelyek általában kellemesek és amelyek kedvezőbbek, mint az otthoni elképzelés Kubával kapcsolatban. Az eddig itt járt kiutazókkal folytatott beszélgetésekből és azokból a késedelmekből, amelyek a diplomáciai kapcsolatok realizálása terén tapasztalhatók, azt látom, hogy odahaza Kuba szerepét közel sem ítélik meg olyan pozitíven, mint az indokolt lenne és amilyen pozitívan cselekednek barátaink. A Szovjetunió és Kína mellett legaktívabban Csehszlovákia dolgozik mind gazdasági, mind kulturális és politikai téren. Sokkal aktívabban nálunk az NDK, Bulgária, Vietnam, Románia és Korea. A Szovjetunió egymaga több mint 700 millió dolláros árucserforgalmat bonyolít Kubával. 2,700.000 tonna cukrot vásárol- ebben az évben 4 centes áron, holott a cukor jelenlegi világgpiaci ára 3-3.20 cent körül van. Kína egymillió 'tonna cukor átvételére kötelezte magát ugyan- csak 4 centes áron. Csehszlovákia most fejezte be bővítési tárgyalásait, amelynek eredményeként oldalanként előirányzott forgalma cca. 39 millió dollár. Jelentős forgalommal szerepelnek a németek is. Szovjet részről több száz szakember, mérnök, közgazdász tartózkodik Kubában a tudományos és technikai segélynyújtás keretében és a napokban indult el 1000 kubai diák és szakember a Szovjetunióba szakmai továbbképzés és egyetemi ta-

(p. 1 [f. 35])

nulmányok folytatása céljából. Sok szakember tartózkodik itt Csehszlovákiából, NÜK-ből és Lengyelországból is. Ezeket a tényeket csak annak alátámasztására említettem meg, hogy rámutassak, miként ítélik meg Kuba fontosságát barátaink.

A kiutazók általában meglepetéssel látják, hogy' a kubai kormány sokkal progresszívebb politikát' folytat, mint amilyent idejövetelük előtt odahaza elképzelték, Az otthoni elképzeléseket nyilván hátrányosan befolyásolja a kubai helyzet ismeretének hiánya és talán az a körülmény, hogyha forradalom vezetője és néhány munkatársa nem a munkásmozgalom soraiból indult el. Lehet, hogy olyan mg gondolások is szerepet játszanak odahaza, hogy Kuba útja ma már nem kétséges, tehát ide nem kell erőket központosítani. Lehet azonban az is, hogy a költségkereteket meghatározó főkönyvelők szűk anyagi meggondolása érvényesül a politikai szempontokkal szemben. Lehet, hogy fenti feltételezéseim tévesek, kérem legközelebbi levelében győzzön meg az ellenkezőjéről.

A vezetők polgári származása és a Kommunista Párt szerepének nem előtérbe helyezése valószínűleg az, ami kétségeket ébreszt sokakban a forradalom további útját illetően, Sokat beszélgettem a Párt Központi Vezetőségének egyes tagjaival a Párt szerepéről, amelyek során megtudtam, hogy a Párt taktikai okokból és nem gyengeségből maradt a második vonalban. Történelmi tény, hogy a Batista diktatúra megdöntésére irányuló fegyveres harcot nem a Párt kezdte, hanem Castróék és az is tény, hogy kezdetben a Párt nem támogatta Castróékat. Hamar felismerte azonban, hogy Castróék harcát támogatni kell és ettől kezdve minden támogatást megadott. Hasonló gyorsaságú volt a közeledés Castróék részéről is. Odahaza nálunk - szintén az adott történelmi körülmények következtében - a Párt nevéhez fűződik haladásunk minden eredménye. néha talán a tömegkapcsolatok rovására is ment. Itt a nemzeti erők legszélesebb összefogására törekedve a Párt nem tartotta szükségesnek annak állandó hangoztatását, hogy mi a saját szerepe a forradalom segítségével. A Párt viszont állandóan hangoztatja, hogy Castróék bátor kezdeményezése elszigetelt maradt volna, ha nincs egy széles népi ellenállási mozgalom, amit a Párt vezetett és szervezett. Előadódtnak ideológiai viták, amelyek azon helyenként felmerülő téves nézet körül folynak, amely szerint ha egy nép elhatározza, hogy felszabadul, akkor azt meg is -teheti. A május 1.- i ünnepekre meghívott főként latin-amerikai országokból itt járt pártküldöttek megbeszélésein folytak erről viták. A téves nézet lényege: a gerillaharcok szerepének túlbecsülése a felszabadulásért vívott harcban. Nagyon

(p. 2 [f. 36])

figyelemreméltó volt a spanyol polgárháború kommunista parancsnokának, Mister tábornoknak az itteni televízióban is közvetített beszélgetése a kubai sajtó képviselőivel, amelynek során Lister kifejtette, hogy a kubai sikerek nemcsak egy maroknyi elszánt, hős csoport harcának tulajdonítható, hanem elsősorban a szocialista tábor és mindenek előtt a Szovjetunió nemzetközi tekintélyének, gazdasági és stratégiai erejének. Annak idején Spanyolországban sem hiányzott az elszántság és a harckészség és mégis elbukott a harc, mert akkor még megvolt a Szovjetunió elszigetelésének hadászati lehetőségé, ami, ma már a rakéták korszakában nincs meg. Ezenkívül azóta a Szovjetunió mellett egy sor más ország is támogatja a felszabaduló országok harcait. Fenti ideológiai viták belpolitikai kihatása jelentéktelen, sőt nem észrevehető. A gerillaharcok jelentőségének túlbecsülése inkább azokban a tanácsokban hat károsan, amit a kubaiak a többi latinamerikai országnak adnak.

Válaszolva arra a kérdésre, hogy melyik a legdöntőbb állami, vagy egyéb szerv, ahol az ország sorsáról döntenek, a Párt vezetőinek tájékoztatására támaszkodva közölhetem, hogy a Július 26 mozgalom, a Párt, a kormány vezetői a legnagyobb egyetértésben együtt határozzák meg a teendőket. Ghioldi elvtárs, az Argentín Kommunista Párt főtitkára, aki május elsején szintén itt járt és, akivel hosszan elbeszélgettem fenti ideológiai vitákról, elmondta, hogy a kubai párt központi vezetőségei ülésein Fidel Castro és Che Guevara rendes tagként vesznek részt, ^mióta hivatalosan is bejelentették, hogy a kubai forradalom szocialista forradalom, azóta már lépéseket is tettek, amelyek a Párt közvetlen részvételét az államhatalomban kifejezésre juttatja. Ilyen lépés volt pl. a- belügyminisztérium létrehozása, amelynek élére a Párt egyik régi harcosát tették, ami által a Párt kezébe került a felügyelet nemcsak a G-2 /Államvédelmi Hatóságok/, hanem a rendőrség felett is. Az egyéb fegyveres erők legfőbb parancsnoka eddigi is kommunista volt. /Raul Castro/ Ugyancsak a Párt Központi Vezetőségétől kaptuk azt a felvilágosítást, hogy a közeljövőben formailag is egybe olvasztják a július 26 mozgalmat a Párttal. /Szándékuk Párt elnökként Fidel Castrót megválasztani./

Készülnek az alkotmány megváltoztatására. Hírek szerint - ha az előkészítő munkákkal addig elkészülnek - július 26-án akarják kihirdetni az új szocialista alkotmányt. Ezt követően az eddiginél több kommunista kerül a kormányba.

Azáltal, hogy a forradalmat szocialistának deklarálták, lényegileg a már meglévő gyerekeknek adtak nevet. Az államosítások következtében állami ellenőrzés alá került a gazdasági élet mintegy 80 %-a. A fentiekben elmondottakból pedig látható, hogy az államhatalom a dolgozók kezében van.

(p. 3 [f. 37])

Első levelemben fentieket -akartam elsősorban elmondani, mert úgy gondolom, hogy ezek ismerete alapvetően meghatározza állásfoglalásunkat Kubával kapcsolatban.

Az egyéb kérdésekre a következő levelekben sorban és részletesen ki fogok térni. Most röviden csak a következőket:

a. Kuba történetének rövid gazdasági és politikai áttekintése céljából be fogom küldeni a hadügyminisztérium /Minfar- Ministerio de Fuerzas Armadas Revolucionarias/ oktatási osztályának 1960-ban kiadott kézikönyvét /Manual de capacitación civica/.

b. A Batista diktatúrája és a diktatúra megdöntése előtt kialakult politikai és gazdasági helyzet, valamint a Batista ellenes erők és csoportosulások, Pártok helyzete és politikája ismertetése céljából meg fogom küldeni a Párt VIII. Kongresszusának anyagát.

c. Az egyes társadalmi osztályok, csoportok helyzete és politikai állásfoglalásáról majd írok ha szükséges vonatkozó ismereteket megszereztem.

d. A külkereskedelem és a gazdasági élet néhány problémájáról írtam a KKM Államközi Főosztályának. Javasolom azok elolvasását. Statisztikák hiányában meglehetősen nehéz alapos jelentés készítése.

e. Az utasforgalom az USA és Kuba között gyakorlatilag szünetel. Elméletileg nincs akadálya az ide-oda utazásnak. Időnként utaznak ide kubai meghívás alapján olyan amerikai csoportok, akik szimpatizálnak Kubával. Ők kubainak dolgozik hozzá-tartozója az Egyesült Államokban és sok kubai élt korábban emigrációban az Egyesült Államokban, akik ma az államapparátusban dolgoznak.

f. Kubában kevés magyar emigráns él. Jelentős részük 25-30 évvel ezelőtt telepedett ide. Ezeknek többsége Erdélyből származó magyar, általában kisiparosok, kereskedők, sokan közülük kubai nőt vettek feleségül. Gyerekeik általában már nem beszélnek magyarul; 1945 után nagyon kevés magyar vándorolt ide.

g. Az agresszióra vonatkozólag részletes jelentést küldtem a KKM-nek. Jelentésemben ismertettem a Párt főtitkárának, Blas Roca elvtársnak értékelését is. Jelentésemet megkapta a Párt Külügyi Osztálya is. /Hollai elvtárs/ Különösen érdekes volt a támadás során fogságba esettekkel lefolytatott nyilvános kérdés-felelet, amelyre vonatkozó sajtót ugyancsak megküldtem a KKM-nek és a KÜM-nek. Ezek azért különös figyelmet, mert felfedik azokat a köröket, akik

(p. 4 [f. 38])

Északamerikában előkészítették az agressziót. A foglyok között sokan terhelő vallomásokat tettek az FBI szerepére vonatkozóan, sőt az egyik fogoly bevallotta, hogy az FBI megbízottja.

h. Addigi kapcsolataink viszonylag szélesek és főleg a külkereskedelem területéről adódnak. A körülmények a kapcsolatok további szélesítésére és ápolására általában kedvezőek.

További munkánk hatékonysága erősen függ attól, hogy kapunk-e' további segítséget, mert a jelenlegi forgalomhoz mérten kirendeltségünk létszáma mélyen alatta van a szükségesnek. 1961-ben várható forgalmunk oldalanként 15 millió dollár lesz, amihez 1 állandó és 1 ideiglenes segítségem van mindössze. Rendkívül hátráltatja munkánkat, hogy adminisztrátorunk nagyon rosszul gépel, nem tud gyorsírást és magyar nyelvtudása annyira hiányos, hogy a legkisebb munkát sem lehet neki kiadni önálló megírásra.

„Abonyi Miklós” sk

Ministry of the Interior
Subclass II/3-H
Top secret!

Provided by: Miklós Abonyi
Taken by: Szováti P. r.
sds

Time: June 17, 1961.

Report.
Budapest, July 28, 1961

I acknowledge receipt of your letter of June 8. Answering the questions raised really requires several exchanges of letters and, in addition, thorough preparation and collection of material. I already have certain knowledge and have printed material, however, since I was not able to work in advance and Vass said the couriers do not go straight home, so in my letter, I will only address one or two questions and we will send printed materials and books by post / please tell me in a telegram, to which address I can send the books/.

Before I address each of the questions raised in turn, we would like to preface a few words about my impressions, which are generally pleasant, and which are more favorable than the idea of Cuba at home. From the conversations with expatriates who have been here so far and the delays that can be experienced in the realization of diplomatic relations, I can see that the role of Cuba back home is not judged nearly as positively as it would be justified and as positively acted by our friends. Along with the Soviet Union and China, Czechoslovakia works most actively in the economic, cultural and political fields. The GDR, Bulgaria, Vietnam, Romania and Korea are much more active than us. The Soviet Union alone trades more than 700 million dollars with Cuba. It buys 2,700,000 tons of sugar this year at a price of 4 cents, although the current world market price of sugar is around 3-3.20 cents. China has committed to take over one million tons of sugar at the same price of 4 cents. Czechoslovakia has just finished its enlargement negotiations, as a result of which the projected turnover is approx. 39 million dollars. The Germans are also listed with significant turnover. On the Soviet side, hundreds of professionals, engineers, and economists are staying in Cuba in the framework of scientific and technical assistance, and in the past few days, 1,000 Cuban students and professionals left for the Soviet Union

(p. 1 [f. 35])

to continue professional training and university studies. Many professionals from Czechoslovakia, GDR and Poland are also present in Cuba. I mentioned these facts only in support of that, to point out how our friends judge the importance of Cuba. Expatriates are usually surprised to see that the Cuban government pursues a much more progressive policy than they imagined back home before they arrived. The ideas at home are obviously adversely affected by the lack of knowledge of the Cuban situation and perhaps by the fact that the leader of the revolution and some of his colleagues did not start from the ranks of the labor movement. Maybe there are also thoughts back home that Cuba's path is no longer in doubt, so there is no need to concentrate forces here. However, it may also be that the narrow financial considerations of the chief accountants who determine the budgets prevail over

political aspects. Maybe my assumptions above are wrong, please convince me otherwise in your next letter.

The bourgeois origin of the leaders and the lack of prioritization of the role of the Communist Party is probably what makes many people doubt the further path of the revolution. I had many conversations with some members of the Central Leadership of the Party about the role of the Party, during which I learned that the Party remained in the second line for tactical reasons and not because of its weakness. It is a historical fact that the armed struggle to overthrow the Batista dictatorship was not initiated by the Party, but by the Castros, and it is also a fact that the Party did not support the Castros in the beginning. However, it quickly realized that the Castros' fight must be supported and from then on he gave all his support. The Castros approached at a similar speed. Back home - also as a result of the given historical circumstances - all the results of our progress are attributed to the Party. Sometimes it may have been at the expense of public relations. Here, striving for the broadest unity of national forces, the Party did not consider it necessary to constantly state what its own role was in helping the revolution. The Party, on the other hand, constantly asserts that the Castros' brave initiative would have remained isolated if it had not been for a broad popular resistance movement led and organized by the Party. Ideological debates take place around the mistaken view that arises in some places, according to which if a people decide to liberate itself, it can do so. Discussions about this took place during the meetings of the party delegates who were invited to the May 1 celebrations, mainly from Latin American countries. The essence of the wrong view is the overestimation of the role of guerrilla warfare in the struggle for liberation.

(p. 2 [f. 36])

The conversation of the Spanish Civil War communist commander, General Lister, with representatives of the Cuban press, also broadcast here, was remarkable, during which Lister explained that the Cuban successes were not only attributable to the fight of a handful of determined, heroic groups but primarily to the socialist camp and above all to the Soviet Union its international authority, economic and strategic power. At that time, Spain did not lack determination and the ability to fight, and yet the fight failed because at that time there was still the military possibility of isolating the Soviet Union, which, today, in the era of missiles, does not exist. Furthermore, since then, in addition to the Soviet Union, a number of other countries have supported the struggles of the liberated countries. The domestic political impact of the above ideological debates is insignificant, even imperceptible. The overestimation of the importance of guerrilla warfare has a harmful effect rather in the advice that the Cubans give to other Latin American countries.

In response to the question of which is the most decisive state or other body where the fate of the country is decided, based on the information of the leaders of the Party, I can say that the leaders of the July 26 Movement, the Party, and the government determine the actions together in the greatest agreement. Comrade Ghioldi, the General Secretary of the Argentine Communist Party, who was also here on the first of May and with whom I had a long conversation about the above ideological debates, said that Fidel Castro and Che Guevara participate as regular members in the meetings of the central leadership of the Cuban Party, since it was officially announced that the Cuban revolution is a socialist revolution, and since then steps have been taken to express the Party's direct participation in state power. Such a step was the creation of the Ministry of the Interior, which was headed by an old fighter of the Party, which gave the Party control over not only the G-2 /State Defense Authorities/, but also the police. The commander-in-chief of the other armed forces has also been a communist /Raul Castro/. We also received information from the Party's Central Leadership that in the near future the July 26 Movement will be formally merged with the Party. /Their intention is to elect Fidel Castro as Party leader/.

They are preparing to change the constitution. According to Hirek, if the preparatory works are completed by then, they want to announce the new socialist constitution on July 26. After that, more communists than before entered the government.

By declaring the revolution socialist, they essentially gave a name to the already existing child. As a result of the nationalizations, about 80% of economic life came under state control. It can be seen from the above that state power is in the hands of the workers.

(p. 3 [f. 37])

In my first letter, I primarily wanted to say the above, because I believe that knowing them fundamentally determines our position regarding Cuba.

I will address the other questions in detail in the following letters. Now briefly only the following:

- a. For the purpose of a brief economic and political review of the history of Cuba, I will submit the Ministry of War / Minfar- Ministerio de Fuerzas Armadas Revolucionarias / manual of his education department published in 1960 / Manual de capacitacion civica /.
- b. I am going to send the material of the VIII Party congress.
- c. I will write about the situation and political position of individual social classes and groups if necessary.
- d. I wrote to the Interstate Department of the KKM [Ministry of Foreign Affairs and Trade] about some problems of foreign trade and economic life. I recommend reading them. In the absence of statistics, it is quite difficult to prepare a thorough report.
- e. Passenger traffic between the USA and Cuba is practically suspended. In theory, there is no obstacle to traveling back and forth. American groups who sympathize with Cuba occasionally travel here at the invitation of Cuba. Many Cubans have relatives working in the United States, and many Cubans formerly lived in exile in the United States, who now work in the state apparatus.
- f. Few Hungarian emigrants live in Cuba. A significant part of them settled here 25-30 years ago. Most of them are Hungarians from Transylvania, usually small craftsmen and traders, many of them married Cuban women. Their children usually no longer speak Hungarian; After 1945, very few Hungarians immigrated here.
- g. I sent a detailed report on the aggression to the KKM. In my report, I introduced it to the General Secretary of the Party, Blas Comrade Roca's evaluation as well. The Foreign Affairs Department of the Party also received my report. /Comrade Hollai/ The public question-and-answer session with those captured during the attack was particularly interesting, and I also sent the relevant press to Ministry of Foreign Affairs and Trade. They deserve special attention because they reveal the circles that

(p. 4 [f. 38])

prepared the aggression in North America. Many of the prisoners made incriminating statements regarding the role of the FBI, and one prisoner even confessed to being an FBI agent.

h. Until then, our relations were relatively broad and mainly stemmed from the field of foreign trade. The conditions are generally favorable for further broadening and nurturing of relations.

The effectiveness of our further work depends strongly on whether we receive additional help, because the number of staff in our branch is far below what is necessary, compared to the current turnover. Our expected turnover in 1961 will be \$15 million, for which I have only 1 permanent and 1 temporary help. Our work is extremely hindered by the fact that our administrator types very poorly, does not know shorthand and his knowledge of the Hungarian language is so incomplete that he cannot be given even the smallest work to write on his own.

"Miklós Abonyi"